V évfolyam. 1912. október hó 5. 37. szám.

Jánosháza és Vidéke

Társadalmi és helyiérdekü hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre — — — — — 10 K.
Fél évre — — — — — 5 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Dr MARTON ADOLF.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez intézendők.
Megjelenik minden szombaton.
Nyiltér sora 40 fillér. — Hirdetések megegyezés szerint közöltetnek.

ETERNIT

Elárusitás Jánosháza és vidéke részére
Schlesinger Rudolf fakereskedőnél
JÁNOSHÁZA.

Hatschek szabadalma a jelenkor legjobb tetőfedő anyaga. Igen fontos! Minden Eternit-lap
„ETERNIT"
szóval van megjelölve. Sziveskedjék mindig határozottan
HATSCHEK-FÉLE
ETERNIT-palát kérni.
Magyarországi központ:
ETERNIT MŰVEK : Hatschek Lajos
Budapest, VI. Andrássy-ut 33. szám.

Szakszervezet felé.

Tanitók! Egy hir! Becsaptak ismét. Fizetésrendezés nincs. Ha lesz is, nem olyan, milyent kivántunk és kivánunk. Ugy hiszem, ezzel a kocka el van vetve. Megérkeztünk a Rubikon folyóhoz, melyen át kell lépnünk s vagy győzünk, vagy pusztulunk. De a harc folyik a végletekig. Deputációzás, memorandumozás eredménytelen, hát jöjjön a tanitói szakszervezet. Most már más nincs hátra. Vagy, vagy! Vallás és jelleg különbség nélkül egy taborba kell egyesülnünk, hogy a szakszervezettel ügyünket diadalra vigyük. Tanitók! — a szolidáritás mindenek előtt.

Hogy helyzetünk oly mostoha, az — a fórumok szükkebbiségén kivül — a mi széthuzásunk következménye. Ahány felekezet, annyi felé vagyunk darabolva. Igy az érdeklődés a közgyülések mikénti lefolyása iránt kevés, a bátorság még kevesebb. A szombathelyi nagy gyülés fényesen igazolta ezt. Ismét az évtizedes sablon uralkodott. A folytonos dicséret, a minden szó után kijáró jegyzőkönyvi köszönet, hódoló tisztelet, fiui szeretet, köteles engedelmesség, bokros érdemek hangoztatása töltötte ki az egész gyülést. Ezek annyiszor ismétlődő frázisok, hogy már a többség hátát borzongatják. És nem akad a 600 tanitó közül egy, ki oda dörögné eddig — és ne tovább. Legyen vége a sok komédiázásnak, rengeteg sérelem vár még a megvitatásra. Első dolog a sérelmek megszüntetése, csak aztán jön a többi. Nincs ember, nincs bátorság.

Hej! pedig ott a szivek, lelkek mélyén csak ugy forr a kitörni készülő elkeseredés. Csak meg kellene ütni az alaphangot, csak bele kellene sivitani a csöndbe — éljen a tanitói szakszervezet — mint egy ember harsogná: »Éljen a tanitói szakszervezet!« Ezzel megvalósulna a tanitók álma, ezzel kivivnák az annyira óhajtott fizetésrendezést. A jelen körülmények között más eszközzel célt érni nem lehet. Mert a szép szó, a kérés, a könyörgés, a nyomor, a felirat, a tisztelgés, a bölcs mérsékeltség mind, mind céltalan, sikertelen eszközöknek bizonyultak.

»És a tanitók a sérelmek tárgyá-

Levél.

Olyan szomoru levelet irtal,
Hogy sirtunk rajta mindannyian!
Oh mi bajod, beteg vagy talán?
Ird meg nekünk édes jó fiam!

Eddig nem irtál sohasem igy.
Mindenkor vig volt a leveled . . .
. . . S ez a mostani olyan szomoru;
Édes jó fiam, mi van veled?

Kerdezed, hogy itthon mi ujság van?
— Kicsi bugod már régen horgol.
Különben megvagyunk ugy csendesen,
Csak te miattad sivárs elykor.

Kis bugod készit egy zsebkendőt.
Ha kész lesz, elküldjük neked
De megmondom édes jó fiam,
Mi a bajod, mitől vagy beteg?

[illegible]
Vig vagyok már, nem panaszkodom!
De a zsebkendőt ne küld élek el!
. . . Kezemmel egy is tele sirom.

(Felsnéfr) *Salzberger Sándor.*

Cigány-virtus.

— Mese. —

Valamikor régen
Egy falu végén
Munkakedvtől szinte égve
Összegyült a falu népe,
Ásó, kapa, lapát, csákány
Volt öregje, ifja hátán,
Asszony, gyerek
Azonképen neki eredt:
Kinek ép volt keze, lába
Bele állott a munkába.
No de volt is ottan munka
A nagy dülő-utba.
Mert egy roppant nagy hegyomlás
Lezuhant reája.
S nem lehetett kikerülni
Sem hajszra, sem csára,
[illegible]
A városba akart menni,
Öt-hat mértföld kerülővel
Tudta ezt megtenni.

Fejvakarás, meg dörmögés
Nem segithet e bajon.

Szólt a biró — el kell hordni,
Ezt a bálványt magyarom!
Ezért gyült hát az alvégre
Egész falu dolgos népe.
Hát amint ott megkezdik az
Ásást, furást hevenyén,
Putrijából Zsiga cigány
Kibujik és oda mén:
»Mi les elbiill
Ha elkésül?«
Kérdi vigyorogva:
»Az omlást elhordjuk innen«,
A biró azt mondja.
Ej, hát ennyi nép kell ennek?
Egyet mondok figyelmednek:
Egykettőre eltűn innen
Ez a roppant nagy halom,
Egy nap [illegible]
Egymagam, ha akarom!
Kétkedik a biró, ámde
Másat gondol azután:

lása helyett mit csinálnak a gyülésen? Kaszinóznak. Egész nyugodtan végigdiskurálják a gyülést a rég nem látott pajtással. A többit aztán fene bánja. Tárgysorozat, előadó, inditvány — nincs. Minek. Kár a levegőt rontani — hangzik a vélemény. A másik csoport a folyosókon eregeti a füstöt, a harmadik csoport az utcán gondolkodik a mulandóságról. Igy megesett, hogy a nagygyülés oly szintelen, oly zavaros, oly semmit mondó volt, amilyent talán széles e hazában nem tartottak.

Nos és még más helyzet után sóhajtozik a tanitóság? Ilyen gyülések után ne várjon semmit. Vagy talán nincs semmi kivánsága, óhaja a tanitóságnak, hogy oly mélyen hallgatott Szombathelyen? Van, de mennyi van!? Fizetésrendezés, nyugdijrevizió, rendszabály módositás, iskolaszéki intézmény reformálása, a lakásviszonyok rendezése stb., valamennyi megoldásra vár. De azért mégis csönd volt. Pedig a vihar jelei mutatkoztak. Lefujták, vagy elnyomták, vagy meghátráltak?

Ha tovább is igy megy a hangulat, akkor némavá teszik örökké a tanitóságot. Csak egy a vigasztaló. Nem mindenütt ily hangtalanok a tanitók. Vannak bátor, szókimondó, semmitől vissza nem rettenő tanitók is. Ma beszélni, agitálni, küzdeni kell; szemérmes koldusnak üres marad a tarisznyája.

A munkások példája mutatja, mit lehet kivivni a szakszervezettel. Elérték azt, hogy igényüknek megfelelő fizetést kapnak, jobb dotációban részesülnek, mint a tanitók és ami a fő, respektálják is hatalmukat. Lám, mit tesz a szakszervezet. Ez irányban radikálisan dolgozik az »Uj Korszak«. S megjósolhatjuk, ha nem teljesedik a tanitók óhaja, kivánsága az uj fizetésrendezésben, az Uj Korszak zászlaja alatt fog elkeseredett harcot vivni.

A tanitói szakszervezet megalakitása a mellőztetés miatt már csak hónapok kérdése.

Hátha nem is szélbe beszél?
Hisz varázsló a cigány.

— No hát Zsiga, ha elhordod,
Üres zsákkal nem maradsz,
Mint az angyal, ugy beröfög
A putridhoz hat malac.
Nosza fogj is mindjárt hozzá:
S ha elhordod egy napon,
A malachoz való finom
Pálinkát még ráadom.
Átalteszi más fogára
Zsiga mester a pipát
S igy adja meg a szép szóra
A mosolygó replikát:
Amit mondtam, állom is azt;
S hogy mondtam? Ha akarom.
Csakhogy azs a bekkenő, hogy
Én bizsony — nem akarom.
Egy szó mint száz: csak a falu
Hordta biz el a hegyet,
Mert Zsiga csak cigánykodott,
Más szóval csak hencegett.

Sok ember van, ki nagyokat
Igér tele szájjal,
De ha tettre kerül a sor,
Nevetve ellábal.

Gábor diák.

Városok olcsó élelmezése.

(V. L.) Már nem is panaszkodunk azon, hogy milyen elviselhetetlen a drágaság, mert már apatikus közönybe fulladunk az árak folytonos emelkedése láttán és még inkább azon a tehetetlenségen, melylyel a növekvő drágasággal szemben viseltetünk. Végre egy terv? Ugy látszik, mintha mentő idea lenne. Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter a minap egy hozzá forduló ujságiró előtt terveiről nyilatkozott és szólt az előkészités alatt álló jelentőségesebb ügyekről is. Ebben az országos érdeklődésre számitható miniszteri nyilatkozatban megcsendülő ezer és ezer kis egzisztencia aggodalma, vágya és mintha a remény sugara is felcsillanna. A miniszter ugyanis számba veszi a fix fizetésből élő tisztviselők és az önálló keresettel biró kisiparosok és kereskedők mai nehéz helyzetét, az élet drágaságának elviselhetetlen voltát és mivel leginkább a városban lakók érzik ezt, itt akar mélyreható intézkedéssel segiteni.

A segités módja reális és ügyes. A helyi fogyasztás céljaira akar állami segitéssel a városokban nagyobb zöldségtermelő telepeket létesiteni és egyuttal a kertgazdaságra ismereteinek terjesztésére munkásképző iskolákat létesiteni. A piaci drágaság a termelési rendszer mai állása metlett nem enyhithető. Valóban sürgősen szükségünk van arra, hogy áttérjünk a szántóföldi kertgazdaságra, mely olyan egészen ujnak hangzik, hogy olvastára hirtelen megállunk: mit akar ez a jó ember a szántóföldi kertgazdaság emlegetésével? Semmivel sem többet, mintha a bolgár kertészetet emlegetnénk. Mikor azt látjuk, hogy egy bolgár paraszt minden szivfájdalom nélkül képes százhatvankétszáz korona földhaszonbért holdanként fizetni és mégis egy nyáron át, termelve salátát, hagymát, zöldséget, főzelékféléket, ugorkát, — nemcsak hogy a földárendát könnyedén fizeti, hanem őszre kelvén az idő, felszedvén a bolgár káposztáját is, bő nadrágjával elmasiroz bolgár hazájába és bizony jó csomó pénzt is visz haza.

Mikor ilyesmit látunk, lehetetlen, hogy ne ámuljuk a szántóföldi kertgazdaság terjedését, [illegible] inkább, mert nem jön mindazonáltal hozzánk elég bolgár, aki egymással konkurálna és ezek a ravasz kertészek ugy helyezkednek el az országban, hogy egymással versenyezniök ne kelljen és igy a piacon majdnem magunk uralkodnak, amellett dacára intenzív termelésüknek, a keresletet kielégiteni nem tudjuk.

Azt szoktuk mondani, hogy a magyart kertkultúrára megtanitani és még inkább vele a pepecselő munkát megkedveltetni nem lehet. A tapasztalat mást bizonyit. A Balaton mentén létesült, hogy ugy mondjuk magyar bolgár kertészet fényes példája annak, miként simul a magyar az uj korszellemhez és hogyan, milyen serényen tanul el uj gazdasági fogásokat. Somogy déli partján, talán épen Koppány magyar vezér ősei, kóstoltak bele a bolgár kertészetbe és mivel a Balaton mentén különő értékesitési piacok vannak, dalás somogyi atyánkfia oly serényen rendezte be az öntöző müvet, használja a locsolót, a kis kapát, a gereblyét, hogy öröm nézni. És hogy nemcsak a bolgárok tündérkezén adja ki a szűz magyar föld az ő megcsodálandó szép piros paradicsomalmaját, hogy Mautner diadaláról hallgassunk, azt leginkább a Balaton parti magyar bolgárok telepeinek megszemlélése után látunk.

Minden krajcár jövedelmet ki vett volna számba, a bevallás »lélekre« ment, de igy is mondhatjuk, hogy a kataszteri holdanként a siófoki magyarok bolgárkertészkedése annyit jövedelmezett, hogy ezzel legfelebb a kolozsvári állami gyógynövény kisérleti telep versenyezhet. Hogy a balatonmenti népélelmezésre valami áldásosan hatott volna a terv, ez egy kicsit merész állitás volna. De mihelyt lesz a Balaton mentén kellő szántóföldi kertgazdasági kultura és a fogyasztás kevesebb lesz, mint a termelés, akkor majd kialakulnak helyesen az árak.

Ugyanezt mondhatjuk közélelmezésünk javitására nézve általában. Minden attól függ, hogy a földmivelésügyi miniszter mértékben fog impulzust adni a szántóföldi kertészkedés megkedveltetésére és hány mintatelep létesül az országban. Mert azt már látjuk, hogy a magyar minden rentábilis dolog után nagy kedvvel nyul. És semmi kétségünk abban, hogy a szántóföldi konyhakertészet menni fog, ha erre buzditó kormányintézkedések tétetnek és ilyen mintatelepek, munkásképzéssel kapcsolatosan létesülnek.

Talán nem politika, ha ezért a közgazdasági vállalkozásért leginkább a gondba borult konyhapénzükkel kijönni nem tudó háziasszonyok nevében üdvözöljük a kezdeményező minisztert!

A szabadságharc után.

1866-ban folyt le a porosz-osztrák háboru. Midőn a porosz csapatok már-már Bécset fenyegették, Erzsébet császárné elhagyta az uralkodó székvárosát és két gyermekével: Gizellával és Rudolffal Budapestre menekült, hol egy zuglígeti magán-villában szállt meg. Megérkezésekor a magyar nemzet akkori vezére, Deák Ferenc fogadta több magyar főur társaságában. A magyar urak mély hódolattal vették körül a felséges asszonyt és biztositották a magyar nemzet lovagias oltalmáról. Akárcsak őseit, Mária Terézia királynét, akinek az őseik mondták azokat a történelmi nevezetességü szavakat: Életünket és vérünket a királynőnkért!

A finomlelkü fejedelemasszony sohasem felejtette el a magyaroknak ezt a lovagias bánásmódját. Visszatérve Bécsbe egy magyar hölgyet, Ferenczy Ida kisasszonyt vette maga mellé magyar társalgóul.

Megtanult tőle tökéletesen magyarul s meg akart ismerkedni a magyar nemzet történetével is. E célból leckeéveket is vett Falk Miksától, a Bécsben élő jeles magyar publicistától. Falk előadásokat tartott a magyar nyelvből és a magyar történetből. Eljutottak az 1848-diki eseményekhez is. Midőn a kivégzett magyar miniszterelnöknek, *gróf Hatthyány Lajosnak* történetét mondotta el Falk, közbeszólt a fölséges tanitvány.

— Hát ismérte ön Batthyányt?

— Nem ismertem, fölség, de a könyvekbol tudom történetét

— Tehát meg van irva könyvben? Szeretném olvasni. Önnek bizonyosan megvan a könyv, kerem, hozza el nekem

— Fölség, nekem ugyan megvan a könyv, de nem hozhatom el, mert ki van tiltva az egész birodalomból.

— Talán azért mégis szabad olvasnom. Kérem hozza el.

Falk másnap elvitte fölséges tanitványának Horváth Mihály püspök, nagy történetiró művét, »A függetlenségi harc története«-t. Kerdezősködött szerzője után. Falk elmondta, hogy számüzetésben él Genfben.

— S miért nem folyamodik kegyelmért? — kérdezte Erzsébet.

— Munjánál fogva nem teheti. Miniszter volt a szababságharc idején — felelte a tanitónőnester

Néhány hét multva a genfi osztrák konzul utasitást kapott Bécsből, hogy a rendelethez mellékelt amnesztiát (kegyelmet) azonnal kezbesitse Horváth Mihálynak, aki ekként szabadságot a kapott hazatérésre, de sohasem tudta meg, hogy kinek, minek köszönheti.

Heti krónika.

Székély Ferenc igazságügyminiszter diszpolgársága. Szombathely városa, mint értesülünk, a város szülöttjet és jelenlegi képviselőjét, Szekely Ferenc igazságügyminisztert a csütörtöki gyülésen diszpolgárává választotta.

Eljegyzés. Falczer Samu, Falczer Bernát helybeli kereskedő fia eljegyezte Remitz Henriettet Nagykanizsáról.

A vasvármegyei műtörténeti kiállitás vezetőségétől lapunk zártakor vettük a következő értesitést: Van szerencsénk értesiteni, hogy igazgatóságunk mai ülésén foglalkozott a kiállitás meghosszabbitásának gondolatával. Ezen propositiot azonban elkellett ejteni, mert több akadály merült fel ellene. Hogy azonban a közönség kivánságának lehetőleg eleget tehessünk, elhatározta igazgatóságunk, hogy a látogatás idejét 2 órával meghosszabbitja s igy október 3, 4, 5. és 6-án a kiállitás reggel 9 től este 8 ig tekinthető meg.

Áthelyezett igazgató. Czeglédy Tivadar a Ferenc József rend lovagja, a pusztalánczi tejgazdasági iskola igazgatóját a földmivelési miniszter Felegyházára helyezte át. Czeglédy Tivadar a közügyek terén itt igen tevékeny volt, miért is igen nepszerü lett. A jánosházai hitelszövetkezet megalakitása jóreszt az ő érdeme, melynel ma is a felügyelőbizottság alelnöke volt. Távozását sokan fajlalják.

Kántor-választás Sárváron. A napokban töltöttek be Sárváron a 16 év óta üresedésben levő kántori állást Kapdebo Kálmán petrozsényi tanitóval.

Háborus hirek. Mire e sorok napvilágot látnak, a Balkanon már megszólalnak az ágyuk és ropognak a puskak, mert e négy kis allam: Görögország, Szerbia, Bulgária és Montenegro hadat üzent a nagy ottoman birodalomnak. Montecuccoli mondta egyszer, hogy a háboruhoz 3 kellék kell: penz, pénz és pénz, a mai nehéz pénzviszonyok mellett az államok ha meg is szerzik azt a sok milliot, kérdés marad: a sok emberélet, amit egy háboru áldozatul követel, fölér-e az elért eredménnyel!?

Nem sikerült lopás. A győri rendőrkapitányság a helybeli csendőrséget értesitette, hogy Markus Pál egyházas hetyei lakos Nagy István győri lakostol egy par lakkcipőt, egy fekete pisztolyt, keztyűt, zsebkendőket lopott s megszökött. A csendőrség okt. 2-án az emlitett tárgyakat Egyházashetyen megtalálta és az illetőkhelyre küldte

Tolvaj hűbérasszony. Horváth József czelldömölki borbélytól Schuszter Kálmán szentgotthardi születésü borbélysegéd ellopott 3 drb borotvat, 1 ollot, 1 fenőszíjat stb. mintegy 100 korona értékü holmit s azóta nyoma veszett.

Tanitók fürdője, részvényei és villatelkei. Országos mozgalom, széleskörü tevékenység indult meg ujabban a tanitók társadalmi gyógyfürdője, üdülő és gyermeknyaraló telepének a Szekelyudvárhelyi Szojko fürdőn, részvénytársasági alapon való szervezése érdekében. A most kibocsátott felhivas szerint egy részvény 25 K, melyekből bárki jegyezhet tetszés szerinti mennyiséget. A részvények értékének legalább fele része azonban az évi november 15 ig az Udvarhelymegyei Takarékpénztárnál Szekelyudvarhely »Tanitók fürdője részvényei számláján« az illető részvényjegyző nevén, kamatozó betétképen elhelyezendő, hogy az aláirási iv: az »Alapitási tervezet«, az illető czimére elküldhető legyen. Mult nyár folyamán, az ország különböző vidékeiről, nyaralni Szejkén összejött tanitók szerzett tapasztalataik alapján, lelkes Szózattal fordulnak a hazai tanitósághoz: a fürdői részvények és parcellázás alatt álló villatelkek mentől tömegesebb eladása, s ez alapon tanitók tanitók fürdőjének mielőbb, teljes eredménnyel való megteremtése végett. Megismerték ezen, kiváló természeti kincsnek bő forrásu, kénessós viznek utolérhetetlen gyógyerejét, a szép fekvésü fürdőnek könnyü megközelithetőségét, város közelében való fekvésénél fogva rendkivüli olcsóságát és más számos előnyeit s teljes erejétől készek áldozni, csakhogy a biztos jövőt előnkbetáró tanitók fürdője Szejkén szerveztessék s igy a tanitóság, mint más állásu egyenek olcsón nyaralhassanak, üdülhessenek és gyógyulhassanak. A részvények, villatelkek vételére, nemkülönben az épitkezésre vonatkozolag a további felvilagositással bárkinek is készséggel szolgál a szervezési munkálatokat vezető: Gyerkes Mihály áll. igazgató tanitó Székelyudvarhely.

Szinházi tély Jánoshásán. Szombaton és vasárnap este Tomcsányi Antal jónevü művész és Füredi Pál komikus az otthon kávéházban előadast tartanak. — A bemutatott hirlapi közlemények szerint az emlitett művészek mindenütt fényes sikerrel játszottak és a közönség tetszését mindenütt megnyerték. — Reméljük, hogy a közönség kivánci lesz a művészek előadására. Tomcsányi 8 év előtt a kaszinoban már működött mint átvaltozó művész Jánoshazán.

A bécsi községtanács ülésén hevesen ellenezték, hogy hitoktatói segély czimen 1000 koronat folyósitsanak. Több szónoktól megvonták a szót, négyet kitiltottak az ülésről, de a segélyt még sem szavazták meg.

Tanitóból szerzetes. Budapestről irják lapunknak: Még a mult év október havában történt, hogy a nagytapolcsányi rom. kath. tanitók gyülésén Huszarik Győző merőczei tanitó is felszólalt. Beszédében izgatott az állami iskolák ellen, amelyről kijelentette, hogy nem tudnak nevelni, mert nem adnak igazi lelki táplálékot, tiszta jellemet. Jarossy Gyula nyitrai tanfelügyelő feljelentésére a közoktatásügyi miniszter elbocsatotta állásából az akközben Ardánfalvára kinevezett tanitót. A községi iskolaszék azonban hónapokon át ujat huzott a miniszterrel, ki végül is felhivta az iskolaszéket, hogy más tanitót válasszon, különben megvonja az államsegitést. Hosszas habozás utan végre engedett az iskolaszék, uj tanitót választott, Huszarik pedig belépett az iskolatestvérek szerzetébe Nagybajnán.

Apróságok. Biró: Vallja csak be szépen, hogy sikkasztott. A tagadás itt mit sem használ.

Vádlott: Azt nem lehet bizonyosan tudni.

*

Biró: Vallja be vádlott, hogy lopott és ne tartóztasson itt föl bennünket a munkánkban.

Vadlott; Már bocsánatot kérek, de ilyen komótosan nem végeznek velem az urak.

*

Vizsgálóbiró: (a terhelthez): No hallja, ez már mégis csak sok! Mióta itt vagyok, épen tizenötödször van magával dolgom!

Terhelt: Hát tehetek-e róla, hogy a nagyságos urat még nem leptették elő.

Jászberényben 150 K lakásbér-pótlékot szavazott meg a képviselőtestület minden tanitónak. — Locsmándon nagy ünnepségek között avatták föl az uj róm. kath. népiskolát. Gyönyörü, modern épület, praktikus és mintaszerü. Szerencsés az a község melynek Eszterházy hercege van. De elismerésre méltó, hogy a róm. kath. iskolára helybeli ág. ev. vallásuak is szépen adakoztak.

Az Ébredés páholy tb. főmestere meghalt. Dr. Feldmann Bódog, érdemekben gazdag polgára Szombathelynek, kedden hirtelen elhunyt. Kiváló jogász hirében állott a megyében. A szónak nagy mestere volt. Mint a a szabadkőmivesek mintaképét állithatjuk a közönség elé, az ő élete, ténykedése mutatja mi a szabadkőmivesség. A temetéskor is van különös szertartása a szabadkőmiveseknek. Érdekesnek tartjuk közölni a bucsuztató beszédet.

Éjfél van!

Dr. Feldmann Bódog testvér befejezte szabadkőmivesi munkáját s letört a mi büszkeségünk koronája.

Ha az ember értékét nem a születés külső körülményei, hanem aszerint mérjük, hogy ki mennyi ideig forgolódik a felvilágosodásnak oltára körül és mennyi önzetlenséggel hinti szét tudásának javait embertársai javára, ő volt közöttünk a legértékesebb, mert bölcsesség vezette munkáját.

Ha a szabadkőmüvesség nagy eszméinek harcáról volt szó, a küzdelemben ő volt a legerősebb, mert erő végezte munkáját.

Ha a szabadkőmüvesnek áldó kezét kellett kinyujtania, hogy önérdek nélkül könnyeket száritson, ártatlanokat védjen s az emberszeretet önzetlen müvét gyakorolja, ő volt köztünk a legszebb, mert az emberszeretetnek szépsége tette ékessé szivét és diszitette két keze munkáját.

Szomoru szivvel, könnyes szemmel álljuk körül frissen hantolt sirodat, testvérünk testvéri láncot füzve, amelynek te voltál az erőssége.

Nem féljük a halált. Tudjuk, hogy minket, akik téged siratva itt maradtunk, a természet örök törvényénél fogva hasonló sors ér, mert születés és halál váltakozva követik egymást, de mégis hangos sirám tör elő keblünkből, hogy akkor kellett körünkből az örök keletbe költöznöd, amikor a legnagyobb szüksége volt reád a szabadkőmüvességnek.

Hatalmas tölgyként emelkedtél ki körünkből, a rajtunk keresztül gázoló sötét szárnyu szélvihar is kikerülte nemes alakodat. S ime most, jóságos szemed fénye kialudt, érző szived többé nem dobog, aranyszád nem hirdeti már messzecsengő érchangon nagy eszméinket, nagy a veszteség, melyet halálod okozott.

Testvérek! Ne essünk kétségbe! A halál még nem megsemmisülés, mert az eszme, melyet ez a nagy szabadkőmüves körünkben hirdetett, agyunkban uj eszméket ébreszt; a példa, melyet nekünk mutatott, felejthetetlen lesz előttünk, szabadkőmüvesi munkánkban ő élni fog közöttünk.

Testvérek! Őrizzétek kegyelettel emlékét a nagy kőmüvesnek.

Éjfél van.

Távozzunk békével.

CSARNOK.

Visegrádi naplótöredékek.

Valami nagyszerü, megnevezhetetlen, emberfeletti érzés tölti el egész valómat, midőn belépek egykori királyaink valamikor nagyszerü és diszes várának romjai közé. Olyan érzés ez, amelyben szeretném, ha szárnyaim támadnának és igy visszarepülhetnénk az évek hosszu, szinte végtelennek látszó során át e dicsőségesen uralkodó királyok fényes korszakába.

A visegrádi hegy legmagasabb pontján, Visegrád történelmi nevezetességü várában vagyok. Egymásután elevenednek meg előttem a mult eseményei, amelyeknek emlékei e régi várhoz füződtek. Megjelenik előttem e várnak alkotója az Anyou házból, származó VIII-ik Lajos nápolyi királynak erőskezü fia, Róbert Károly, akinek uralkodása alatt e vár oly kiváló fénnyel volt berendezve, aki oly számos hadjáratban szerzett dicsőséget a magyar névnek, aki oly hamar rendet teremtett ebben az országban. Megpillantva a becsületére oly nagyon féltékeny Zách Klára sirját, eszembe jut Róbert Károlynak a Zách család felett hozott szörnyü itélete. Magam elé idézem e kegyetlen itélet megsemmisitőjét, a jószivü és könyörületes Nagy Lajost, kinek dicsőséges uralkodása alatt érte el hazánk nagyságának tetőpontját. Előttem látom a szavát meg nem tartó, trónjavesztett Salamon királyt, midőn unokaöcscsének katonái megláncolva, a hegy lábánál elterülő és a később őróla el nevezett toronyba (Salamon tornya) elzárják. Mondhatom, nincs kellemesebb dolog, mint a multak emlékeibe burkolódzni.

Elmélázva tekintek végig a kékvizü Duna szemközt fekvő partján elterülő hegyeken, amelyek itt mintha végtelen messzeségben huzódnának el. Merengésemben nem tudom azonnal felfedezni e táj festőiességét, amely a természetnek mintegy gyöngyét képezi és amely, ha külföldön volna, kellő apolásban részesülne és megfelelő gondját képezné bizonyos tényezőknek, csodájára járnának a világ minden részéből. Nem birom mindjárt észrevenni azt az elragadó, kertszerü, kétoldalt végighuzódó hegyláncalkotta völgykatlant a széditő mélységben, amelynek szépséget különösen az azt kettéválasztó Duna vize emeli. Alig látom az alant hömpölygő, jórészt nyaralókból álló szines tömeget, alig veszem észre a fentről diólréjnagyságunak látszó csónakokat, amelyek oly nagy számban uszkálnak a folyam vizén. Az a bizonyos érzés lenyügözött, hatalmába keritett.

És e hosszu öntudatlanságomból csak a nagy zajjal, nagy csattogással arra robogó pest bécsi expressz vonat térit magamhoz. És most nagy gyönyörüséggel legeltetem szemeimet az elém tárulló képen, mohón tekintetemmel szinte felfalni szeretném azt. De a tüdőm is mindjárt észreveszi az itteni és a füsttel telt pesti levegő közötti óriási különbséget. A tovább rohanó vonat irányába tekintve megpillantom a szép Gizella-telep fürdőt szép szanatoriumával, ahol ép most köt ki a budapesti kirándulókkal telt propeller. Később észreveszem a Duna balpartján fekvő Nagymarost, e barátságos kis falut az ő nyilegyenes és pormentes utcáit, tisztaságtól ragyogó szép cserépfedeles házacskáit. Tovább hordozva tekintetemet, az alattam elterülő tisztán villákból álló Visegrádot pillantom meg, ahol különösen Görgey Artur és az afrikai orosz ánvadászatairól hires Zubovich Fedor, a bátor huszárkapitány, valamint egy angol lord gyönyörü villái vonják magukra figyelmemet.

No de forduljunk egy kicsit kelet felé is! Szemeim megpillantják a közelfekvő Kismaros nevü magyarlakta községet. Nagy fájdalom tölti el szivemet, ha összehasonlitom e helységet a szomszédos Nagymarossal. Ott gyönyörü csinos házak sorakoznak egymás mellett, nyilegyenes utcákat képezve, emitt szétszórtan, minden szimmetria nélkül. Ott csupa cseréppel fedett, szép verandával és kertekkel ellátott házacskák láthatók, emitt piszkos és büzös udvaru, szalmával fedett, sárból összetákolt, nyomoruságos viskók. Ott bármilyen eső esik, a sárnak még nyoma sincs, emitt esős időben a varosi ember órákig tanakodik magában, hogy hova lépjen és valóságos tojástáncot jár az óriási sártengerben.

Pedig a nép itt mindenütt egyformán gazdag. Nem tudom tehát megérteni, hogy a kismarosi magyarok miért nem tanulnak izlést, miért nem tanuljak meg a rendes gazdálkedast a nagymarosi sváboktól. Hiszen ez rájuk nézve nagy anyagi haszonnal járna, mert ha a községet megfelelően ápolnák, ide is nagy számmal jönnének a nyaralók. Kényelmes megélhetést nyujtana ez nekik. Nem tudom, miért van az, hogy mig Nagymaroson egy szépitőegylet az elöljáróságal karöltve dolgozik lankadatlanul a helység csinositásán, addig Kismaroson e dolgokkal senki sem törődik és igy a helység kereseti forrásának egyik termékeny talaja parlagon hever.

Ilyen elhanyagolt állapotban vannak a magyar falvak általában. A legtöbb helyen visszataszitó képet nyujtanak a szemlélőnek, sárból épitett ferde kunyhóikkal és éktelen utcáikkal. Télen egy sártenger az egész falu, mig nyáron a fuilasztó portól valóságos tuberkulózis fészek. Legfőbb ideje már, hogy a községi elöljáróságok, valamint a vármegyék közigazgatása, kiki saját müködési körében hozzálátnának ezen állapotok megjavitásához, mert a müvelt nyugat államaiban az ilyesmi már nem igen található.

F. J.

Szerkesztői üzenetek.

L. Kissomló. Kérésének eleget teszünk közérdekből is. Lapunk rendkivüli kiadásban jelenik meg, tehát mi anyagi áldozatot is hozunk, ha beküldi az iratokat, melyekkel az állitásait igazolja. Ma puskaporos a levegő, a pénzintézetek körül a schwindli alapon dolgozók nyakán a kötél már ugy is szorul, mert nincs pénz. Ha mi arra figyelmeztetjük a közönséget, akkor az a bank 24 óra alatt megbukik. Uzsorás kamat ma is büntettetik. — bizza ránk.

Hirdetéseket jutányos áron felvesz a KIADÓHIVATAL.

Gabona árak

1912. évi October no 2 án:

Buza	10	—
Rozs	8.70	
Árpa	8.30	
Zab	8.50	
Tengeri	10	—

A árak 50 kg-ként korona értékben érendők.

Hozatal gyenge. — Árak hagyattak.

A már viághirü Kolozsvári (Heinrich)

Szent László fertötlenitő

:: pipere szappan ::

kiválóan ér a háznál. Biztosan megóv [illegible] ragályos betegségtől és amellett [illegible] hatával kivételes bőrfinomitó anyaga [illegible] elsőrangu kosmetikai cikk.

Kapható mindenütt. — Ára 70 fillér.

Berger

fényképészeti műterme

: JÁNOSHÁZÁN :

Dr. Figuli féle házban.

Készit: személy, csoport és gyermekfelvételeket művészies kivitelben

Életnagyságu képeket

brom, platin, pastel vagy olajfestéssel.

Elsőrendü minőség! Olcsó árak!

Felvételek borus időben is sikerrel eszközöltetnek.

Gróf Erdődy Sándor erdészeti hivatala.

ÉRTESITÉS.

Az ódorfai alsó erdő dukai szélén

1 ürm. tölgyforgács 2 korona 50 fill.

Váltható minden kedd és pénteken.

Urodalmi erdőhivatal Jánosháza.

Épittetők figyelmébe!

Alulirottak a n. é. közönség tudomására hozzuk, hogy állandóan nagy raktárt tartunk

cementlapokból,

mindenféle szinben, épugy cementhidakból is. Elvállalunk cementkutépitést. — Jutányosan számitunk minden e szakmába vágó munkát.

A közönség bizalommal fordulhat hozzánk!

Költségvetéssel bárkinek készséggel szolgálunk!

Perendi és Kiss

épitési vállalkozók, képesitett kőmives-mesterek, Jánosháza.

ÚZLET-MEGNYITÁS

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy

Jánosházán, Fischer József

takarékpénztári igazgató házában (a szövetkezeti üzlet mellett)

rőfös- és divatáru

üzletet nyitottam.

Nagy raktárt tartok a legfinomabb női szövetekből!

A legutolsó divatnak **costümekhez** és egyéb ruhákra valót.

Kanavászon, valódi rumburgi damasztárukat.

Nagy választék **uri és női divatcikkekben!** Nap és esőernyők, harisnyák, gallérok, kézelők, nyakkendők és **különféle díszek.**

Raktáron tartok valódi angol, gyapju, Reichenbergi és Brünni férfi szöveteket.

Minden törekvésem oda irányul, hogy a n. é. közönség bizalmát megnyerjem, ezért kérem a támogatását.

Rothschild Salamon

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyerőre berendezett könyv- [illegible] nyomdájában.